

Om de lente recht te kunnen genieten, moet men de lente missen.

Dat zeggen ons de Nederlanders, die naar Indië verhuisden. In den eersten tijd schrijven ze geestdriftelijk over de schoone natuur van ons rijk tusschen de tropen, maar wanneer ze er een paar jaar zijn geweest, klagen ze: We zien er bijna niet meer naar om. Alles wordt zoo gewoon. Je moest eens een winter hebben en een lente.

En omgekeerd, wie voor het eerst lente ziet, kan zijn oogen haast niet gelooven. Eenige jaren geleden deed ik een lentewandeling met een bruinzwarten kollega, die kersversch uit Suriname was aangekomen. Hij had wel van lente gelezen, wist ook van bolgewassen, maar hij had nooit anders gezien dan zomer, „met bloem en vrucht aan de eigen trossen." Ik wou, dat ik u zijn verrukking kon laten zien, zijn levendige blijdschap, die hij althans levendig uitte. Dat was iets wonderschoons voor hem: die bladerlooze boomen met hun lichtgroene spruiten, waar het geel en het rood en het bruin nog doorschemert. Mijn man was er niet van te verzadigen. Ik wist ook wel, dat het mooi was, maar ik ben toch blij, dat ik ook eenmaal de lente heb gezien met de oogen van een Neger.

Onze Nederlandsche lente heeft echter een groot gebrek: zij is veel te lang. Dit jaar is ze begonnen, ik zou haast zeggen in November, en hoeveel maanden zal het nog duren, eer we zullen kunnen zeggen: Nu is het waarlijk zomer? In elk geval duurt de lente dit jaar van Januari tot Juni, bijna een half jaar.

Verder naar het Oosten is dat anders. In Oost-Duitsland, in Polen, in Zweden, in Rusland, in Roemenië, waar de winter heel anders is dan bij ons, is ook de lente anders. Daar heeft de winter waarlijk sneeuw en ijs, sneeuw van een paar voet hoog; ijs, dat men met paard en wagen over den Donau gaat en met den spoortrein over de Newa. En dan komt meestal de lente plotseling. De sneeuw smelt, de rieten daken der boerderijen druppelen en stroomden, de wegen worden onbegaanbaar, de velden worden moerassen, de rivieren verbreken hun boeien en de ijsschotsen tuimelen en dansen in den vloed. En slechts enkele dagen duurt het, of overall springt het groen de boomen uit, alom bloeit en bloesemt het, en na slechts eenige weken is het volop zomer. Zoo snel is de verandering, zoo hevig is het gistings- en groeiproces in het plantenleven, dat de mensch het haast niet kan bijhouden. „Het voorjaar heeft me te pakken," — we hooren het ook hier wel van menschen met een gevoelig lichaam, maar ginds in het Oosten lijdt men soms werkelijk tengevolge van den plotselinge ommekeer — die nochtans voor het oog een verrukking is.

Wij doen dat kalmer, want wij kennen bijna den winter niet en we weten weinig van den zomer. Dit jaar was de winter al heel mager; een voorwintertje in de eerste helft van November, en daarna niets meer, bijna geen sneeuw meer of ijs. Gure, natte dagen, die ons binnenshuis hielden, waar we toch om de koude niet hard hadden te stoken. Was dat winter? was dat lente? We noemen het kwakkelwinter, en de spreuken hebben zulk een winter niet eens erkend: ze zijn gebleven en hebben het trekken verzuimd, ik heb ze althans hier den geheelen winter voor mijn ramen gezien.

Dat is werkelijk een nadeel van onze lente, dat ze zoo lang duurt. Dat het madeliefje bloeide in December en Januari, is niet zoo bijzonder, het bloeit in den herfst evenzeer, en het verdwijnt alleen onder de sneeuw. Maar wat wij lente noemen: het bloeien van zooveel struiken en het ontbotten van zooveel knoppen, en het opkomen van zooveel groene kruiden, dat zagen we in Januari, dat

vermenigvuldigde sterk in onzen buitengewonen Februari, en nu in Maart is het volop groen en bloemen.

En toch verwachten wij de boomen niet in blad, en toch zullen we blij zijn, wanneer onze vruchtboomen niet al te spoedig bloesem vormen, en toch zien onze bollenkweekers met zorg, dat hun kweekelingen zoo blijmoedig het hoofd opsteken; wij weten, dat de lente lang duurt, en we roepen geen: Hei! voor we over de brug zijn, de brug van de Maartsche buien, de brug van IJsheiligen in Mei, de brug, waarover de lente soms niet kan komen. Hoe menigmaal bederven de nachtvorsten in Mei wat zoo schoone toekomst beloofde.

Ook dat behoort tot onze lente. Onze lente is ontwikkeling, maar onder strijd; ze is niet de plotselinge overgang van koude tot warmte, van slapen tot waken, van dood tot leven; ze is een harde worsteling om er te komen.

En soms schijnt het, dat de planten het beseffen. Ik lette in Februari op de knoppen der kastanjes. Groot en flink zaten ze aan de takken, maar ze waagden het niet uit te spruiten; ze bleven dicht en ze kleefden vast; ze beschermden de teere blaadjes, alsof ze wisten, dat deze de koude, die nog komen zal, niet zouden kunnen weerstaan.

En juist, dat onze lente zoo lang duurt, maakt, dat wij ze niet ten volle genieten. We verheugen ons altijd met beving, we duchten de nachtvorsten, we vreezen, dat het zal uitloopen op teleurstelling. Juist die bezorgdheid maakt, dat de lente niet voor ons dat heerlijke jaargetijde is, waarover de dichters zingen in hun lentezangen.

Toch hebben die dichters geen ongelijk. Want ze geven ons den indruk van een oogenblik, van een lentedag, zooals we er dit jaar reeds zoo vele hebben genoten. Ze geven geen beschrijving van den heelen lentetijd. Een enkele maal klinkt dat; ik herinner me een regel van onzen spotziekende De Genestet:

..... als ik de lieflijkheden
Bedenk van uw klimaat en langen lentetijd,
En dankbaar, met het oog op Lap en Samoeden,
Mij in den goeden smaak des Bataviërs verblijd.

Maar in den regel schrijft de dichter het lentelied onder de bekoring van het oogenblik, en wij zingen zijn lied na, als een vogeltje, dat zonder zorgen zich verblijdt over den dag, die is.

En dat is ten slotte ook nog het beste. Want de lente geeft veel te genieten, geeft een genot, dat andere getijden van het jaar niet kennen: het genot van de ontwaking. Ik zag dezer dagen een hommelt vliegen; in den zomer zie je ze bij honderden en je let er niet op. Ik zag dezer dagen een kamervlieg. Moet je terstond doodmaken, zegt de dokter, want die eene is de stammoeder van honderden, die je in den zomer zullen kwellen. Maar ik kon het niet over mijn hart krijgen; ik was veel te blij, dat ik na zooveel maanden weer eens een vlieg zag. Ik heb het eerste sneeuwklodje en de eerste sleutelbloem en het eerste speenkruidje gezien, en ik heb me gedurig verblijd, dat mijn dagelijksch pad mij door een paar parken voert, waar allerlei planten in blad schieten. En niet minder heb ik gelet op onze elzen en hazelaars en wilgen, die zoo vroeg in 't voorjaar bloeien, en ons vertellen waar ze thuis hooren. Wilgen aan de waterbeken, die door het bosch snellen, hazelaars en elzen onder de groote boomen van het woud. Als ze met bloeien wachtten tot den zomer, dan zouden ze er geen licht en geen lucht voor hebben; de groote boomen hullen het bosch in schemering. Daarom bloeien ze zoo vroeg, daarom steken ook anemoontjes en zooveel andere bloempjes zoo vroeg in 't jaar het bloeiende hoofdje op; ze moeten er vroeg bij zijn. Alles is met wijsheid gemaakt; het aardrijk is vol van Gods goederen. Dat predikt ons elke lente. Wanneer we daarop eenmaal acht beginnen te geven, dan wordt de natuur ons rijker, dan wordt de lente ons schooner: dan klagen we niet, dat ze lang duurt, maar we verheugen ons, dat we telkens iets nieuws mogen opmerken, langen tijd achtereen. Elke lente wordt ons dan een nieuwe lente.

A. L.,